

Det norske universitetsråd

Årsmelding 1995 (utdrag)

Bare enkelte avsnitt er med i denne rekonstruerte word-utgaven av årsmeldingen for 1995.
Den fullstendige meldingen foreligger trykket.

Anno 1995

Året 1995 vart for Universitetsrådet eit år med mange utfordringer og med mange oppgåver å bryne seg på. For medlemsinstitusjonene våre var situasjonen den at dei skulle førebu seg til ei ny felles lov for universitet og høgskolar. For høgskolesektoren var året det første der ny organisasjonsmodell skulle prøvast ut etter at alle bitane var på plass, og dei 26 skolane hadde etablert sitt eige parallelle rådgjeringsorgan, Det norske høgskolerådet. For Norges forskningsråd gjaldt det å gjenreise tillita i forskningsmiljøa etter ein turbulent oppstart for det nye rådet. Desse hendingane, og fleire til, gjorde at Universitetsrådet tidvis måtte manøvrera seg i uklårt farvatn og med mange og stundom uventa seglingsmerke å ta omsyn til.

Det var heilt på det reine at den nye lova for universitet og høgskolar ville endre tilhøva for rådsstrukturen og rådsfunksjonane innan høgere utdanning. Universitetsrådet har på si side slege fast at eit frivillig, men uforpliktande institusjonssamarbeid i slike spørsmål vil vere den beste løysinga, særleg med omsyn til det no omseggripende samarbeidet i Norgesnett.

Ei av dei vanskelegaste utfordringane for heile utdanningssystemet har vore den stendige auken i studenttalet dei siste ti åra. Universitetsrådet har gått inn for at så mange som mogeleg av dei som ønsker det og er kvalifisert for det skal få ein studieplass innafor humaniora, realfag eller samfunnsvitskap ved ein av lærestadane i Norge. Vilåret har vore at dei naudsynte ressursane vert stilte til disposisjon frå styresmaktene si side, inkludert ein reell auke i talet på studieplassar på hovudfag. I framtida må det og vere eit vilkår at utdanning kan organiserast slik at studiekvaliteten kan haldast på eit akseptabelt nivå.

Forskingspolitikk har kome på Universitetsrådet sin dagsorden. Forskingspolitiske mål og strategiar, universitetsinstitusjonanes rolle og ansvar i forskningssystemet og Forskningsrådet si rolle er viktige tema for debatten i Universitetsrådet. Rådet har eit eige utval for slike spørsmål, Universitetsrådets forskingsutval, og Universitetsrådet ser fram til ein god dialog med Norges forskningsråd i åra som kjem.

Også på det internasjonale planet har Universitetsrådet hatt elt godt arbeidsår i 1995, med m.a. nye avtaler om EUs SOKRATES-program og det såkalla Øst-Europa-programmet. Også med omsyn til utdannings- og forskingsprogramma mot den tredje veda er det høg aktivitet, og ein ny fem-årig NUFU-avtale var undertegna mellom Utenriksdepartementet og Universitetsrådet. Det er god grunn til å gje honnør til Senter for Internasjonalt Universitetssamarbeid som tek hand om administrasjonen av alt dette.

RÅDSSTRUKTUR OG RÅDSFUNKSJONER INNEN HØGRE UTDANNING

Spørsmålene vedrørende rådsstruktur og rådsfunksjoner har vært gjenstand for en omfattende drøfting i Universitetsrådets styringsorganer. Med utgangspunkt i disse drøftingene fattet Universitetsrådets styre 19 juni 95 følgende vedtak:

- 1. Styret gjentar sin prinsipielle oppfatning av at fellesløsningene i Norgesnettet bør bygge på et frivillig, men forpliktende institusjonssamarbeid og mener at Rådsstrukturutvalgets innstilling ville være et godt utgangspunkt for den videre utviklingen av et slitt samarbeid.*
- 2. Styret viser til departementets brev 23.05.95 og ser behovet for at fellesfunksjoner som departementet har ansvaret for, legges til et nytt fellesorgan for høgre utdanning. Styret vil fremheve at et eventuelt nytt fellesorgan for høgre utdanning ikke må etableres som et direktorat, men at det f.eks. etableres som et forvaltningsorgan med spesielle fullmakter.*

Styret vil anbefale at et slikt fellesorgan får som hovedoppgave å organisere det felles kvalitetssikringsarbeidet innen høgre utdanning, herunder etableringen av et akkrediteringsorgan. Styret ser det som vesentlig at et fellesorgan med en slik hovedoppgave må ha et styre som oppnevnes etter forslag fra institusjonene selv og nasjonalt utpekte studentrepresentanter. Universitetsrådet går imot at det skal være samfunns- og brukerrepresentasjon i et nytt fellesorgan for høgre utdanning.

Styret ser det som vesentlig at et nytt fellesorgan for høgre utdanning får et mandat som erkjenner det organiserte institusjonssamarbeidet slik det bl.a. er nedfelt i Universitetsrådets vedtekter.

Universitetsrådet vil være beredt til å delta i et samarbeid om oppbyggingen av et nytt fellesorgan på de premisser som her er nevnt.

Etableringen av et akkrediteringsorgan er en av mange utfordringer når det gjelder kvalitetssikring av høgre utdanning i Norge og hvor vi foreløpig fullstendig mangler en nasjonal struktur. Vi venter på NKUs etterfølger når det gjelder vurderingen av private høgskoler. Vi mangler kvalitetskriterier for vurdering av nye universitetsfag i statlige høgskoler og for hovedfag i regional sektor. Det må på det sterkeste advares mot at det etableres separate ad hoc løsninger for hver av disse oppgavene. Alle disse forholdene har det til felles at de angår de forskjellige delsystemene i høgre utdanning og løsningene må være slik at de faglige vurderingene som gjøres, ikke kan trekkes i tvil. Ansvaret for alle disse oppgavene kan legges til et nytt fellesorgan, som bør få kvalitetssikring i høgre utdanning som et hovedansvarsområde. Dette betyr at det nye organet må få en selvstendig stilling i forhold til departementet. Samfunnsrepresentanter eller bruker-representanter hører ikke hjemme i et råd som skal ha ansvar for faglige vurderinger. Organet bør etableres av regjeringen, men ikke underlegges utdanningsdepartementets instruksjonsmyndighet i enkeltsaker.

Med referanse til de fellesfunksjoner som er nevnt i departementets brev 23.05, har følgende direkte sammenheng med kvalitetssikring: Faglig vurdering av nye tilbud i Norgesnettet og nye hovedfagstilbud, gradsstruktur og titler, godskrivning/godkjenning av

utenlandsk (og innenlandsk) utdanning. Rammeplaner for enkelte studier er derimot en sak som hører hjemme på nivå 2 i rådssystemet.

INNSTILLING OM FLERE STUDIEPLASSER VED UNIVERSITETENE

Spørsmålet om en mulig åpning av universitetene har hatt betydelig oppmerksomhet også i 1995. Universitetsrådets styre uttalte i september 94, kort tid etter at saken kom opp, at det ikke er mulig å åpne nye studieplasser uten tilførsel av ekstra midler. En arbeidsgruppe vurdert på oppdrag av Universitetsrådet behovet for ekstra opptakskapasitet for å åpne HF-, MN- og SV-studiene på landsbasis, og rådsmøtet i oktober 94 ba styret utforme en anbefaling til statsråden på grunnlag av institusjonenes vurderinger. I januar 1995 gjorde styret et vedtak hvor det bl.a. het:

"Universitetsrådet går inn for at flest mulig av de som ønsker det, gis mulighet for høgre utdanning. Innenfor humaniora, samfunnsvitenskap og realfag bør det være en målsetting at alle som er kvalifisert, kan tilbys studieplass ved et av lærestedene i Norgesnett.

For å få dette til, må opptakskapasiteten til høgre utdanning minst bringes opp igjen på 1994-nivå. Samtidig må det skaffes nødvendig kapasitet for nye hovedfagsstudenter. Universitetene vil være beredt til å medvirke til å etablere nye studieplasser på kort varsel så fremt myndighetene stiller de nødvendige ressurser til disposisjon. Flere studieplasser i høgskolenes profesjonsutdanninger vil minske presset på universitetsstudiene."

Saken ble behandlet på nytt i rådsmøte 22.-23- mai 1995, og med henvisning til stortingskomiteens uttalelse i Innst.O.nr.40 (1994-95) om åpne studietilbud for alle utdanningsøskende med studiekompetanse, anbefalte Universitetsrådet at det stilles tilstrekkelig ressurser til disposisjon for at dette kan realiseres innenfor humaniora, samfunnsvitenskap og realfag gjennom samordnet opptak fra og med 1996- og mulig med nasjonale dekning allerede fra høsten 1995. Som kjent ble alle søkere til HF-, MN- og SV-fakultetene sikret opptak 1995 etter at Stortinget ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett bevilget midler til opprettelse av 4500 nye studieplasser.

HØGRE UTDANNING SOM RESSURS

Våren 1995 utarbeidet rektor ved UiB, Ole Didrik Lærum, et notat om erfaringene fra studenteksplosjonen ved de norske universitetene, kalt "Høgre utdanning: Norges viktigste ressurs" (utgitt i Universitetsrådets rapportserie nr. 1/95). Notatet understreket at siden 1988 hadde følgende skjedd innen høgre utdanning i her i landet:

- Antall studenter på universitetene har økt med 70%
 - Antall hovedfagskandidater med fullført høgre grad har blitt doblet -
 - Antall avlagte doktorgrader har økt med 2 1/2 ganger
 - Avlagte eksamener i antall vekttall har økt med mer enn svarende til økningen i antall studenter
 - I en rekke fag har strykprosenten gått ned og eksamensresultatene blitt bedre.
- Den raske ekspansjonen i høgre utdanning her i landet har brakt oss fram i teten når det gjelder å realisere kunnskapssamfunnet, i konkurranse med flere store industriland. Nå møter vi utfordringen om hvordan den store kompetansetilgangen skal tas i bruk.

Styret i Universitetsrådet diskuterte denne saken våren 1995. Styret anser det som uaktuelt å foreta dyperegående analyser og utredninger på dette problemområdet i regi av Universitetsrådet, til det er problemområder for komplisert og våre ressurser for små. Noe kan likevel gjøres.

Institusjonene må for sin del arbeide ut fra den erkjennelse at en betydelig andel av de kandidater som utdannes, vil måtte regne med en kortere eller lengre periode med arbeidsløshet etter avsluttet utdanning. Studentene må forberedes på dette og det **burde** være hensiktsmessig at institusjonene koordinerte sin innsats på dette området, både når det gjelder den praktiske tilretteleggingen og når det gjelder avklaringen av finansieringsansvaret for arbeidsmarkedstiltak i lærestedenes regi. Fra Universitetsrådets side kan vi understreke viktigheten av at dette blir gjort, men den konkrete oppfølgingen må ligge til institusjonene. Norsk Studentunion vil være en viktig medspiller i denne saken.

For å få et bedre grunnlag for mulige initiativ fra Universitetsrådets side, har generalsekretæren anmodet Utredningsinstituttet om å utarbeide et problemnotat med utgangspunkt i det omfattende arbeid instituttet har stått for når det gjelder utdanning og arbeidsmarked for akademikere. Notatet vil foreligge tidlig i 1996, og sammen med 1995-utgaven av "Utdanning og arbeidsmarked" danner dette grunnlaget for en videreoppfølging, bl.a. er det planlagt et seminar omkring dette temaet våren 1996.

LIKESTILLING / KVINNER I HØGRE UTDANNING

Kvinner i høgre utdanning er et av de saksfelter som Universitetsrådets styre har ønsket å prioritere i 1995.

I dag utgjør kvinner ca 60% av søkerne til høgre utdanning. Flere kvinner velger også å ta lengre utdanning. Nesten 60% av studentene på lavere grad (cand.mag.-nivå) er kvinner og på hovedfagsnivå utgjør de mer enn halvparten av studentene. Vi finner en lavere kvinneandel på doktorgradsprogrammene. For eksempel viser tall fra 1993 bare

SAMARBEIDET MED NORGES FORSKNINGSRÅD

a. "Forskning for framtiden" - Norges forskningsråds strategiplan

Universitetsrådet utformet høsten 94 en felles forskningspolitisk plattform for institusjonene i universitetssektoren som et innspill til Forskningsrådets arbeid med å utforme en strategi for norsk forskning. Dokumentet (Rapport nr. 6/94) var også ment som et grunnlag for Universitetsrådets fortsatte samarbeid med Forskningsrådet. Dokumentet slo fast at institusjonene i universitetssektoren har sentrale funksjoner *både* for forskning og for høyere utdanning og disse funksjonene er tett sammenvevet. Formidling av ny kunnskap skjer kontinuerlig fra forskere til doktorgrads- og hovedfagsstudenter, samtidig som disse studentene selv tar del i forsknings-prosessen. Institusjonene har ansvar for at virksomheten på begge hovedområdene får gode arbeidsbetingelser. Institusjonene må derfor utvikle en strategi for sin virksomhet i overensstemmelse med de nasjonale strategier for høgre utdanning og for forskning og forholde seg både til departement og forskningsråd.

Da Forskningsrådets strategidokumentet "Forskning for fremtiden" forelå fra Forskningsrådets hovedstyre i januar 95, var denne felles plattformen utgangspunktet for Universitetsrådets høringsuttalelse. Uttalelsen ble på styrets anmodning forberedt av Universitetsrådets forskerutdanningsutvalg. Saken fikk en bred drøfting på rådsmøtets temadag 23 mai, bl.a. gjennom åpen diskusjon med Forskningsrådets hovedstyre om samspillet mellom Forskningsrådets strategi og universitetsinstitusjonenes egne strategier. I uttalelsen som ble sendt 19.06.95, tar Universitetsrådet bl.a. til orde for

- avklaring av forskningspolitiske mål og strategier,
- avklaring av universitetsinstitusjonenes rolle og ansvar i forskningssystemet,
- avklaring av NFRs egen rolle, bl.a. i forhold til forskningsinstitusjonene.

Universitetsrådet støtter tanken om en egen strategiplan for UH-sektoren, spesielt når det gjelder problemstillinger knyttet til grunnforskningen.

b. Temadag

Som en naturlig oppfølging av Universitetsrådets og dets medlemsinstitusjoners arbeid med Forskningsrådets strategiplan våren 1995, ble temadagen på rådsmøtet tirsdag 23. mai i sin helhet viet temaet *Strategi for norsk forskning - samarbeidet mellom Norges forskningsråd og Universitetsrådets medlemsinstitusjoner*. I tillegg til rådsmøtets faste delegater, hadde Universitetsrådet invitert alle institusjonenes prorektorer samt en rekke representanter fra de nasjonale fakultetsmøtene. Norges forskningsråd stilte med en bred delegasjon, inkludert administrerende direktør og styreleder. Etter hovedinnledninger ved Chr. Hambro og Arild Underdal samt en mindre replikkrunde, var det lagt opp til 4 parallelle gruppearbeid med ulike temaer knyttet til norsk forskning, før en avsluttende plenumsdebatt omkring Forskningsrådets strategiplan. Responsen fra deltakerne på denne type temadag var svært god - denne form for dialog mellom institusjonene er både nyttig, informativ og oppklarende.

21

ORGANISERING AV DE NASJONALE BIBLIOTEKSOPPGAVENE

Kulturdepartementet og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet oppnevnte i juni 1994 en arbeidsgruppe for å vurdere organiseringen av de rådgivende og samordnende nasjonale biblioteksoppgavene. Arbeidsgruppen avga sin innstilling i mars 95, og gruppen var delt i sitt syn på samordningen av de nasjonale biblioteksorganene.

Kulturdepartementet sendte innstillingen på høring i juli 95. Universitetsrådets styre fant ikke å kunne gi sin tilslutning hverken til flertallets eller mindretallets syn når det gjelder samordningen av de nasjonale bibliotekfunksjonene. Nasjonalt utvalg for universitetsbibliotekene gikk inn for en tredje løsningsmodell som forutsetter at Riksbibliotekjenesten og Statens bibliotektilsyn slås sammen og at Nasjonalbiblioteket defineres som et operativt bibliotek. Flere universiteter og vitenskapelige høyskoler har fulgt opp dette forslaget. Universitetsrådet styre tilrødde at man også i den fremtidige organiseringen setter et skille mellom *den rådgivende og samordnende virksomheten* (i dag organisert i RBT og SB) og *den operative virksomheten* (NB).

Fra Universitetsrådets side ble det videre understreket viktigheten av at faglig dokumentasjon og bibliotektenester blir best mulig integrert i utdannings- og forskningsinstitusjonenes virksomhet. Bibliotekene har sentrale funksjoner for undervisning, forskning og kunnskapsformidling ved våre universiteter og høyskoler. Tettere integrering i

eierinstitusjonens infrastruktur kan derfor være viktigere enn en innpassing i et enhetlig bibliotekfaglig system. En løsning som legger alt samordningsansvar for institusjonenes biblioteker til et organ under et annet departement, vil neppe i tilstrekkelig grad ivareta eierinstitusjonenes interesser.

Koordineringen av fag- og forskningsbibliotekene må ikke ses isolert fra oppbyggingen av "Norgesnett" av universiteter og høyskoler. BIBSYS kan nevnes som et eksempel på dette. At det frivillige institusjonssamarbeidet også omfatter institusjonsbibliotekene bør heller ikke oversees.

DET NORDISKE UNIVERSITETSSAMARBEIDET

Det norske universitetsråd, Finlands høyskolerektorers råd, Rektorkollegiet, Svenska Akademiska Rektorskonferansen og Islands Universitet bekreftet på møte 19 mai 1995 i Århus etableringen av et organisatorisk samarbeide med betegnelsen Det Nordiske Universitets-samarbeidet (NUS). Fra oktober 95 har Sveriges Universitets- og høyskoleförbund erstattet SAR som svensk samarbeidspartner i NUS.

Det Nordiske Universitetssamarbeidet skal:

- fremme samhandling mellom de nasjonale universitetsorganisasjonene i de nordiske land,
- fremme samarbeidet mellom universitetene i de nordiske land,
- arrangere nordiske universitetskonferanser (normalt hvert annet år),
- fungere som felles kontaktorgan for de nordiske universiteter i forhold til Nordisk Ministerråd og andre felles nordiske organer i saker av universitetspolitisk karakter,
- koordinere de nasjonale organisasjonenes medvirkning i et videre internasjonalt samarbeid.
- koordinere sin virksomhet med Det Nordiske Universitetsadministratorsamarbeidet (NUAS).

Rektor Hans Peter Iensen, Danmarks Tekniske Universitet, formann for Rektorkollegiet, ble valgt til den første ordfører for Det Nordiske Universitetssamarbeidet med rektor Bengt Stenlund, Åbo Akademi, som varaordfører. Generalsekretær Per Nyborg, Det norske universitetsråd, fungerer foreløpig som generalsekretær for den nye organisasjonen.

I forholdet til Nordisk Ministerråd har NUS bl.a. drøftet arbeidet med ny nordisk avtale om fri bevegelse av studenter og den løpende kontakten med Ministerrådssekretariatet. HØGUT samt Nordisk forskningspolitisk råd. Rapporten "Nordisk nytte" fra en fellesnordisk arbeidsgruppe (oktober 95) har allerede stått på dagsordenen for NUS. Rapporten tar for seg 47 fellesnordiske institusjoner og foreslår oppfølging for hver enkelt ut fra gruppens vurdering av institusjonens nordiske nytte. Etter at de enkelte medlemsorganisasjoner har vurdert denne rapporten vil NUS følge opp saken vis-a-vis Ministerrådet.

Samarbeidet i NUS supplerer det etablerte administratorsamarbeidet gjennom NUAS (Det Nordiske Universitetsadministratorsamarbeidet) og det første kontaktmøte mellom NUS og NUAS ble holdt i november 95. Her ble det fremhevet at felles videreutvikling av

institusjonenes mellomledere er en av hovedoppgavene for NUAS. Men NUAS har også et aktivt samarbeid med Ministerråds-sekretariatet, bl.a. om Nordisk tentamensgiltighet, Nordisk antagningsmanual, informasjon om universitetenes utdanningstilbud i Norden, samnordisk deltagelse på NAFSA-konferansene og studiebesøk for baltiske administratorer.

NUS og NUAS tar sikte på en gjensidig løpende orientering ved utveksling av saklister og protokoller for møtene i NUS og NUAS og utveksling av observatører. Koordinering av kontakten med Ministerrådssekretariatet kan også være hensiktsmessig. Man legger opp til en felles organisering av Det nordiske universitetsrektormøtet og NUAS direktørmøte i 1998. Av nordiske problemsitillinger innen høyere utdanning og forskning er flere aktuelle for årvåkenhet både fra NUS og NUAS. Dette gjelder bl.a. avtalen om fri bevegelse av studenter, NORDPLUS-samarbeidet og utredningen "Nordisk Nytte".

NORDPLUS-programmet har de siste årene vært en viktig stimulans for nordisk student- og lærerutveksling og for nettverksbygging mellom de nordiske universiteter og høyskoler. Sett fra institusjonenes side vil utveksling og nettverksbygging bli enda viktigere i årene som kommer i realiseringen av et utvidet nordisk samarbeid innen høyere utdanning.

I forbindelse med vurderingen av programmets fortsettelse ut over 1996, anbefalte Universitetsrådet og de nordiske søsterorganisasjonene at mobilitetstiltakene innen høyere utdanning føres videre med uforminset styrke, og at det gjøres en bevisst og intensivert satsing på institusjonssamarbeid og nettverksbygging. På denne bakgrunn er det gledelig å konstatere at Ministerrådsmøtet i desember 95 vedtok å [forlenge programmet til år 2000 og å gi programmet høy prioritet i budsjett-forhandlingene.

STØTTE TIL STUDENTER FRA U-LAND OG ØST-EUROPA

Universitetsrådet tok våren 1995 initiativ til å få utarbeidet en utredning med innspill til forbedringer av Kirke- utdannings- og forskningsdepartementets nye stipendopplegg for studenter fra utviklingsland og Øst-Europa. Bakgrunn for dette var utbredt frustrasjonen blant medlemsinstitusjonene over problemer med stipendordningen. Utredningen forelå i desember 95 som Rapport nr. 4/95 "Hodeløs bistand" fra Det norske universitetsråd.

Støtteordningen for studenter fra Øst-Europa og utviklingsland, eller den såkalte "kvoteordningen" finansieres gjennom Statens lånekasse. Den avløser "u-landsparagrafen" som finansieringsordning for studenter fra utviklingsland i Norge. Innvendingene som reises er i første rekke at stipendordningen er lite tilpasset brukerne og at de administrative prosedyrene rundt ordningen er uhenktsmessige for universiteter og høyskoler. En annen innvending er at mangelen på ressurser knyttet til administrasjon og utvikling av internasjonalt rettede studieprogrammer, fører til at institusjonene velger å bruke kvoteordningen på en måte som er rimelige for dem, men som ikke nødvendigvis fører oss nærmere målet for ordningen: Bistand og internasjonal kulturkontakt. Hensikten med rapporten er å belyse utviklingen så langt, og angir mulige veier å gå for at denne stipendordningen kan brukes på en måte som Norge kan være stolt av.

Rapporten påpeker at en mulighet vil være at universiteter og høyskoler går sammen om å realisere et internasjonalt studieprogram som omfatter institusjoner i hele Norge. Dette studieprogrammet bør kunne omfatte en vid variasjon av studietilbud som andre institusjoner med stipendordninger til Norge, f.eks. NORAD, også vil kunne søke sine

stipendiater inn på. Studiene vil kunne tilbys studenter fra hele verden, eller spesielle navngitte land. Det bør være et mål at også norske studenter går inn på de fleste programmene. Hvilke tilbud de enkelte institusjoner ønsker å få fram, vil være avhengig av institusjonenes egne planer for bygging av internasjonale nettverk. Det er et spørsmål om det ikke bør tas spesielle hensyn til å utvikle studietilbud rettet mot kvinner. De forskjellige tilbud må imidlertid settes sammen til et samordnet program for internasjonale studier som er relevant for de studentgrupper kvoteordningen sikter mot. De presenteres samlet i en programkatalog som også inneholder alle nødvendige opplysninger for potensielle søkere. Det bør avsettes ressurser for at en sentral, faglig kompetent instans kan få ansvar for å drive dette arbeidet i gang. Direkte finansiering fra sentralt hold av studieplasser i det internasjonale studieprogrammet, bør knyttes til kvoteprogrammet.

Universitetsrådet avventer reaksjonene fra myndigheter og fra medlemsinstitusjonene før saken tas opp til videre behandling i 1996.

HANDLINGSPROGRAMMET FOR ØST-EUROPA

Universitetsrådets og Forskningsrådets felles Øst-Europa-program kunne omsider settes ut i livet i 1995 etter at Utenriksdepartementet hadde avsatt 20 mill. kroner på Handlingsprogrammets budsjett til samarbeid innen høgre utdanning og forskning. Avtalen mellom UR, NFR og UD ble undertegnet 22 mars på et felles arrangement og miniseminar som fokuserte på utfordringene som møter de nye demokratiene og på samarbeidsmulighetene. Avtalen, som foreløpig gjelder for 1995 og 1996 følger som vedlegg til årsmeldingen.

Universitetsrådet og Forskningsrådet har i fellesskap oppnevnt Programstyret for Øst-Europa som har fått ansvar for samordning av programmet og som har myndighet til å beslutte hvilke forslag som innenfor budsjettrammen skal få bevilgning. Programstyret er ansvarlig overfor og rapporterer til Universitetsrådet og Forskningsrådet. Programstyret har seks medlemmer: tre oppnevnt av styret i Universitetsrådet og tre oppnevnt av hovedstyret i Forskningsrådet. Forskningsdirektør Ingvild Broch er programstyrets leder det første året.

Senter for internasjonalt universitetssamarbeid (SIU) er sekretariat for programstyret og samarbeider tett med området Miljø og utvikling i NER om administreringen av programmet.

Sekretariat og programstyre har i løpet av sommeren og høsten behandlet et stort antall søknader. Det er pr. november 95 gitt bevilgninger til 66 prosjekter som er beskrevet i en egen programkatalog som kan fås ved henvendelse til SIU.

CONFEDERATION OF EUROPEAN UNION RECTORS' CONFERENCES

Deltagelsen i EUs programmer for forskning og høgre utdanning gjør at universiteter og vitenskapelige høyskoler i EU/EØS-området har mange felles interesser. De nasjonale samarbeidsorganene/universitetsrektorskongressene har i *Liaison Committee of Rectors' Conferences* hatt et felles talerør til EU-kommisjonen og kommisjonæren for utdanning og forskning. Drøftelsene i Liaison Committee har også gjort det mulig å påvirke EUs ministerråd gjennom koordinerte henvendelser til de nasjonale styringsorganene.

Liaison Committee har i løpet av 1995 gjennomgått en organisasjonsmessig oppdatering, og fremstår fra 1996 som *Confederation of European Union Rectors' Conferences*, med nye vedtekter og nytt "mission statement". Medlemsorganisasjonene vil være de samme, bortsett fra at kretsen av assosierte medlemmer er blitt utvidet med Polen, Tsjekkia, Slovakia og Ungarn.

CRE - THE ASSOCIATION OF EUROPEAN UNIVERSITIES

De norske representantene i CREs faste komite, Lucy Smith og Per Nyborg, har deltatt aktivt i utformingen av CRE's *Strategy and Guidelines for Action*. Det endelige dokumentet, som vil være underlaget for CRE's virksomhet fram til den neste generalforsamlingen i 1998, ble utsendt som CRE-info Number 4, October 1995, ledsaget bl.a. av denne kommentaren fra rektor Lucy Smith:

"My own picture of CRE is simple: Independent universities working together. I find this picture reflected in the new mission statement, making it much easier for me to explain to my own university why participation in CRE is important. CRE may not achieve miracles, however, pooling our resources and defining common platforms, the voice of the universities may be heard in Europe."

CRE priority areas for action are:

- Improving quality,
- Restructuring the university,
- Financing the university,
- Promoting cohesion among universities,
- Linking with society.